

Richtlijnen voor milieueffectrapport

Varkenshouderij Beheersmij H.P. van Asten BV
Kerkedijk 1, Sterksel

Auteur

Ing. J.T.M Ditters

Datum

Juli 2007

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
2	DOEL, ACHTERGRONDEN, BELEIDSKADER EN BESLUITVORMING	5
2.1	DOEL.....	5
2.2	BELEID EN WET- EN REGELGEVING.....	5
2.3	TE NEMEN BESLUITEN	5
3	VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	6
3.1	ALGEMEEN	6
3.2	VOORGENOMEN ACTIVITEIT.....	6
3.3	ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN	7
3.4	MEEST MILIEUVRIENDELIJKE ALTERNATIEF (MMA)	7
4	BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING, REFERENTIESITUATIE EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	8
4.1	BESTAANDE TOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN REFERENTIESITUATIE	9
4.2	GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	8
	ALGEMEEN	9
	TOETSING AAN IPPC- RICHTLIJN	9
	AMMONIAKEMISSIONS EN -DEPOSITIES.....	10
	GEURHINDER.....	10
	FIJN STOF EN STIKSTOFDIOXIDE (NO _x).....	11
	LUCHTASPECTEN VANWEGE DE MESTBE- EN /OF VERWERKINGSINSTALLATIE.....	12
	VERKEER EN GELUID	12
	ENERGIE	13
	VEILIGHEID, CALAMITEITEN /ABNORMALE BEDRIJFSOMSTANDIGHEDEN.....	13
	VEEZIEKTEN	13
	BODEM EN WATER	13
	NATUUR	14
	GEBIEDSBESCHERMING	14
	SOORTENBESCHERMING	14
	LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE	14
5	VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	15
	ONDERLINGE VERGELIJKING VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT, DE ALTERNATIEVEN EN HET MMA	15
6	LEEMTEN IN MILIEU-INFORMATIE	15
7	EVALUATIEPROGRAMMA	16
8	VORM EN PRESENTATIE	17
9	SAMENVATTING VAN HET MER	19
	BIJLAGE 1 LIJST VAN INGEKOMEN REACTIES	20
	BIJLAGE 2 ADVIES VOOR DE RICHTLIJNEN VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU EFFECTRAPPORTAGE.....	21

1 Inleiding

Het doel van deze richtlijnen is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Varkenshouderij Beheersmij H.P. van Asten BV heeft het voornemen om een bestaande varkenshouderij om te bouwen naar een geheel nieuw en gelijktijdig uit te breiden bedrijf.

Beoogd wordt de bestaande stallen te slopen en voor het houden van zeugen, opfokzeugen en gespeende biggen vier aaneengesloten nieuwe stallen te bouwen

De varkenshouderij beoogt een veebezetting van 960 kraamzeugen, 3477 guste en dragende zeugen, 620 opfokzeugen, 480 biggen en 2 dekberen.

Tevens zal in een beoogd te bouwen nieuwe loods sprake zijn van het opslaan van droge en natte (voeder)producten en het be- en verwerken van vochtrijke veevoeders (brijvoer). Voorts is de plaatsing van een mestvergistingsinstallatie met bijbehorende opslag van digistaat en de plaatsing van twee warmtekracht installaties (WKK) voorzien en wordt de aanleg beoogd van een warmte-koude opslagsysteem (WKO) en van een bassin voor de opvang van hemelwater.

De beoogde locatie is gelegen aan de Kerkedijk 1 te Sterksel (gemeente Heeze-Leende).

Voor het in werking brengen van de voorgenomen activiteit is een vergunning op grond van de Wet milieubeheer (Wm) nodig. Op grond van categorie C.14 van het Besluit milieueffect-rapportage (m.e.r.) is deze activiteit m.e.r.-plichtig. Ten behoeve van de besluitvorming op de door Varkenshouderij Beheersmij H.P. van Asten BV te zijner tijd in te dienen

Wm-vergunningaanvraag dient daarom een m.e.r.-procedure te worden doorlopen. Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant is bevoegd gezag in het kader van de Wet milieubeheer.

Tevens is een vergunning krachtens de Grondwaterwet vereist. Ook hiervoor is het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant bevoegd gezag.

Mogelijk zijn ook vergunningen krachtens de Natuurbeschermingswet vereist. Afhankelijk van de betreffende gebieden is hiervoor het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant respectievelijk van de provincie Limburg het bevoegd gezag.

De m.e.r.-procedure is van start gegaan met de ontvangst op 26 april 2007 van de door Varkenshouderij Beheersmij H.P. van Asten BV opgestelde startnotitie voor het milieu-effectrapport (MER).

Bij brief van 4 mei 2007 hebben wij de Commissie voor de milieueffectrapportage verzocht ons te adviseren over de te geven richtlijnen voor het MER.

De startnotitie is op 11 mei 2007 gepubliceerd in de regionale editie van het Brabants Dagblad en het Limburgs Dagblad. Gedurende zes weken is een ieder in de gelegenheid gesteld om te reageren op de ter inzage liggende startnotitie.

Per brief van 3 juli 2007 hebben wij aan de Commissie de ingekomen inspraakreacties (inclusief het verslag van de informatie- en inspraakbijeenkomst, ook tijdens die bijeenkomst zijn inspraakreacties ingebracht) en adviezen (zie bijlage 1) toegezonden.

Op 18 juli 2007 hebben wij het advies van de Commissie ontvangen.

Het advies van de Commissie heeft als basis gediend voor de nu voorliggende richtlijnen.

Bij de richtlijnen hebben wij rekening gehouden met de inhoud van de startnotitie. Dit in die zin dat deze richtlijnen in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

Onderwerpen die al goed in de startnotitie zijn behandeld komen in deze richtlijnen niet verder expliciet meer aan bod. Volstaan wordt met verwijzing naar de startnotitie.

2 Doel, achtergronden, beleidskader en besluitvorming

2.1 Doel

2.1.1 De aanleiding en motivering van het voornemen is in de hoofdstukken 1 en 2 van de startnotitie beschreven. Dit kan worden overgenomen in het MER. Daarbij dient de (recente) historie van het bedrijf en de locatiekeuze (in relatie tot het Landbouwontwikkelingsgebied Chijnsgoed) te worden betrokken. Het is wenselijk om de doelen zo te beschrijven dat ze in het besluit-vormingsproces een rol kunnen vervullen:

- bij de afbakening van te beschrijven alternatieven en het verhelderen waarom andere oplossingsrichtingen buiten beschouwing worden gelaten;
- bij de rangschikking van alternatieven in relatie tot daarmee te bereiken milieudoelen.

2.2 Beleid en wet- en regelgeving

2.2.1 In de hoofdstukken 3 en 4 van de startnotitie wordt informatie gegeven over het bestaande wettelijke en beleidskader. In het MER moet dit, voor zover relevant voor het voornemen, verder worden uitgewerkt. Daarbij dient extra aandacht te worden besteed aan:

- de voorziene veranderingen van de bij de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) behorende regelingen (zoals het Besluit huisvesting);
- de relatie met de IPPC:
 - de BREF “Intensieve veehouderijen”;
 - de ‘IPPC’-omgevingstoets, inclusief de nieuwe “Beleidslijn IPPC-omgevingstoets ammoniak en veehouderij”;
 - de overige documenten uit de Regeling aanwijzing BBT-documenten;
- de randvoorwaarden en de daaruit voortkomende gemeentelijke kaders vanuit de Wet geurhinder en veehouderij;
- het Ontwikkelingsplan LOG Chijnsgoed (indien nog niet gereed voor zover dan mogelijk is);
- voor het warmte-koude opslagsysteem de relatie met het waterhuishoudkundig beleid.

2.2.2 Geef in het MER naast het in richtlijn 2.2.1 bedoelde overzicht ook de consequenties aan voor de voorgenomen activiteit en de alternatieven.

2.3 Te nemen besluiten

2.3.1 In het MER dient te worden aangegeven

- ten behoeve van welke besluiten het wordt opgesteld;
- of, teneinde tot de daadwerkelijke oprichting en exploitatie van het voornemen over te kunnen gaan, mogelijk een vergunning(en) op grond van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk is (zie richtlijn 4.2.11.1);
- of, teneinde tot de daadwerkelijke oprichting en exploitatie van het voornemen over te kunnen gaan, mogelijk een ontheffing noodzakelijk is op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet (zie richtlijn 4.2.11.2);

Voorts dient het MER in te gaan op de ruimtelijke inpassing van het voornemen door de gemeente Heeze-Leende en de vraag of daartoe het opstellen van een plan-mer noodzakelijk is.

3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Algemeen

In hoofdstuk 6 van de startnotitie is, ter verdere uitwerking van de hoofdstukken 1 en 2 van de startnotitie, ingegaan op het voornemen middels een beschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatieven.

In aansluiting daarop zijn onderstaand een aantal nadere richtlijnen opgenomen die naar ons oordeel, gelet op het advies van de Commissie en de op de startnotitie ingekomen reacties, in het MER moeten worden beschreven aangezien er gevolgen zijn voor het milieu.

In het MER dient een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied te worden opgenomen, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen moeten zijn (zie ook hoofdstuk 8 van deze richtlijnen).

In het MER dient de planning voor de beoogde realisatie van het voornemen te worden vermeld. Indien sprake is van een beoogde fasering dient dit te worden aangegeven met de bijbehorende planning. Indien de fasering milieueffecten heeft dan dienen die in het MER te worden uitgewerkt.

Zowel de voorgenomen activiteiten als alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT) worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden beschouwd. In het MER dient, bijvoorbeeld als onderdeel van het mma, een beschouwing te worden opgenomen van de BBT, maar het MER kan hier niet toe worden beperkt¹.

3.2 Voorgenomen activiteit

3.2.1 Onderbouw in het MER de voorgenomen oprichting en in het bijzonder het gewenste aantal dieren op de locatie.

3.2.2 In het MER dient een eenduidige beschrijving van de voorgenomen activiteit te worden opgenomen. Daarbij dienen in ieder geval de navolgende onderdelen te worden beschreven:

- het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
- per diercategorie de uitvoering van de inrichting inclusief beschikbare oppervlaktes en leefoppervlakenormen, rekening houdend met de vigerende welzijnswetgeving en rekening houdend met het gekozen voersysteem;
- de plaatsing en hoogte van de emissiepunten. Ga in op de plaatsing en dimensionering van het luchtafzuigstelsel. Waar sprake is van de toepassing van (chemische) luchtwassers dient te worden ingegaan op de dimensionering van het luchtwassersysteem, dit dan in relatie tot de voorgenomen omvang van het (betreffende deel van de) beoogde inrichting;
- de voor- en nadelen van de toe te passen luchtbehandelingssystemen voor het milieu;
- de opslag van zuur ten behoeve van chemische luchtwassers en de wijze van de opslag en verwerking van het spuiwater alsmede de te verwerken hoeveelheid spuiwater;

¹ Betrek bij deze beschouwing de beleidslijn betreffende de toepassing van IPPC-Richtlijn (Tkst 2006-2007, 22343, nr. 142).

- de aard en de hoeveelheid bijproducten ten behoeve van de voerproductie die maximaal binnen de inrichting zullen worden opgeslagen, de wijze van aanvoer, lossen en opslag, alsmede de doorzet van deze producten. Betrek daarbij de wijze waarop de dieren worden gevoerd (droog- en brijvoer);
- de locatie, het type, de omvang van de mestvergistingsinstallatie en het daarin toe te passen vergistingsproces met de bewerkingsstappen. In ieder geval dient te worden ingegaan op:
 - de technische uitvoering van de installatie;
 - de wijze van opslag en de opslagcapaciteit van de grondstoffen voor de mestvergisting;
 - de hoeveelheden te verwerken mest en hun herkomst;
 - (indien van toepassing) de aard en hoeveelheid van de toe te voegen (co-)producten, de herkomst daarvan, de wijze van opslag met de bijbehorende opslagcapaciteit en de jaarlijkse doorzet en de eventueel noodzakelijke voorbewerking;
 - de hoeveelheden restproducten van het verwerkte digestaat en hun bestemming;
 - de vraag of het digestaat nog een bewerking ondergaat en zo ja welke en hoe en waar die dan plaats zal vinden;
- het type warmte-koude opslagsysteem om de lucht in de varkensstallen te conditioneren, waarbij in ieder geval dient te worden ingegaan op:
 - het aantal en de locatie(s) van de onttrekkingsbronnen en het retoursysteem;
 - de wijze van waterwinning;
 - het gebruik van het grondwater (de hoeveelheden die worden onttrokken en geïnfilterd, een flowschema voor de gehele inrichting).

3.2.3 Het MER moet expliciet maken welke maatregelen zullen worden getroffen om de milieueffecten te minimaliseren.

3.2.4 Presenteer in het MER een duidelijke tekening van de stallen, de inrichting en alle installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de stalplattegrond moeten de te implementeren codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) worden aangegeven.

3.3 Alternatieven en varianten

In de startnotitie zijn 2 alternatieven benoemd. In het MER dient per alternatief te worden aangegeven welke overwegingen (te denken valt aan overwegingen omtrent milieu, bedrijfsvoering, technische realiseerbaarheid) aan de keuze ten grondslag liggen, ook als bij de keuze uiteindelijk zou worden afgeweken van de in de startnotitie beschreven alternatieven. Voor de onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van alle alternatieven onderling en in relatie tot de voorgenomen activiteit volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven.

3.4 Meest milieuvriendelijke alternatief (mma)

In het MER dient het meest milieuvriendelijke alternatief te worden uitgewerkt. Het mma moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu, ongeacht de erkenning van deze inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het mma realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Bij de ontwikkeling van het mma dient in ieder geval aandacht te worden besteed aan maximale reductie van de uitstoot van ammoniak, geur en (fijn) stof, dit door het toepassen van:

- een combinatieluchtwater waarmee ammoniak, geur en fijn stof met een hoog rendement kan worden verwijderd;
- zodanige plaatsing van emissiepunten, zowel in het verticale als in het horizontale vlak, dat de geurhinder zo laag mogelijk is;
- een emissiearm huisvestingssysteem in combinatie met luchtwassers.

In het MER dient het mma duidelijk te worden omschreven. De keuzes die hebben geleid tot het mma dienen in het MER te worden onderbouwd.

4 Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling, referentiesituatie en gevolgen voor het milieu

4.1 Bestaande toestand, autonome ontwikkeling en referentiesituatie

Voor de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkelingen kan worden aangesloten bij hetgeen daarover in hoofdstuk 5 van de startnotitie is aangegeven.

Door beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkelingen kan een referentie voor de te verwachten milieueffecten van de toekomstige situatie worden weergegeven.

Onder de autonome ontwikkeling wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van al genomen besluiten over nieuwe activiteiten.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie en de omgeving daarvan, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect kan de omvang van het studiegebied verschillen (zie ook hoofdstuk 8 van deze richtlijnen).

Zoals in de hoofdstukken 2 en 6 van de startnotitie is aangegeven, vigeert er voor de bestaande locatie nog een milieuvergunning. Het huidige gebruik op de locatie, zijnde de vergunde situatie zoals vastgelegd in de milieuvergunning van 19 december 1999 kan als referentiesituatie dienen. In de referentiesituatie moeten de bekende autonome ontwikkelingen worden meegenomen. Beschrijf daarbij of vergunde rechten vigerend zijn.

4.2 Gevolgen voor het milieu

Algemeen

4.2.1 Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen ten behoeve van het MER de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- de ernst van de gevolgen voor het milieu dienen te worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende maatregelen²;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

Toetsing aan IPPC-richtlijn

4.2.2 In diverse hoofdstukken van de startnotitie wordt gerefereerd aan de IPPC-richtlijn.

In het MER dient de in het kader van de IPPC-richtlijn verplichte omgevingstoets (voor onder andere geur, ammoniak, stof en geluid) te worden gecombineerd met de onderzoeken die in het kader van dit MER moeten worden uitgevoerd.

Tevens dient van zowel de voorgenomen activiteit als van de in het MER uit te werken alternatieven te worden gemotiveerd of de beoogde stalsyste(e)m(en) (dus inclusief luchtwassysteem) voldoen aan de van toepassing zijnde BREF's.

² Bij mitigeren kan gedacht worden als het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemisatie door in pandig laden en lossen.

Ammoniakemissies en - deposities

4.2.3

In het MER moet worden aangegeven:

- de ligging van alle voor verzuring gevoelige gebieden (het betreft hier de Natura 2000- en EHS-gebieden, de (zeer) kwetsbare Wet ammoniak en veehouderij (Wav)-gebieden en als ook, dit vanwege de vereiste IPPC-omgevingstoets, de verzuringsgevoelige gebieden die geen bescherming in het kader van de Wav genieten);
- wat de minimale afstand daarvan tot het bedrijf en de emissiepunten daarvan is;
- wat de status van de gebieden is;
- of er sprake is van nadelige gevolgen op het gebied ten gevolge van het voornemen.

Geef deze gebieden op duidelijk kaartmateriaal aan met daarbij de afstand tot de (emissiepunten van) de bedrijfslocatie.

Beschrijf in het MER:

- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie de gegevens van de provincie Noord-Brabant en die van het RIVM;
- de huidige en toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf van zowel de voorgenomen activiteit als van de verschillende alternatieven;
- de instandhoudingdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de verzuringsgevoelige gebieden;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de verzuringsgevoelige gebieden bij uitvoering van zowel de voorgenomen activiteit als van de verschillende alternatieven. Maak hierbij gebruik van het verspreidingsmodel welke specifiek is ontwikkeld voor de emissie van ammoniak: AAgro-stacks. (Indien een degelijk verspreidingsmodel (nog) niet beschikbaar is, kan een ander model (bijvoorbeeld DIAS of het Nieuw Nationaal Model) worden gevolgd).

Expliciet moet in het MER aandacht worden besteed aan de cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur. Aangegeven moet worden of de voorgenomen activiteit en/of de verschillende alternatieven effecten hebben op de instandhoudingdoelen van de natuur-doeltypen van de voor verzuringsgevoelige gebieden en zo ja welke (zie ook richtlijn 4.2.6).

Geurhinder

4.2.4

Beschrijf in het MER:

- de geurbelasting vanwege de varkenshouderij (inclusief de brijvoerinstallatie) op de gevoelige objecten in odour units, dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode (V-stacks vergunningen);
- de momenten van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden met daarbij een inschatting van de maximale geurniveaus die kunnen optreden;
- de gevolgen van de keuze voor de hoeveelheid en soort voer (zoals natte of droge bij- en co-producten) voor de geuremissie en geurhinder;
- toets de resultaten op basis van artikel 3 van de Wgv. Indien de gemeente Heeze-Leende bij gemeentelijk verordening volgens artikel 6 van de Wgv andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader.

Geef in het MER inzicht in de geurbelasting op en in de directe nabijheid van de inrichting vanwege andere bronnen zoals de mestbe- en/of –verwerkingsinstallatie (ondermeer vanwege het hygiëniseren van de mest en/of het digestaat, indien die bewerking als onderdeel van het be- en/of verwerkingsproces toegepast gaat worden) (zie ook richtlijn 4.2.6).

Gezien de omvang van het initiatief en de omliggende woningen dient in het kader van het MER een omgevingstoets te worden uitgevoerd (methode V-stacks gebied).

Betrek daartoe bij de vaststelling van de achtergrondbelasting van geurhinder³ de reeds aanwezige, andere veehouderijbedrijven en die veehouderij-initiatieven waarvan omvang en locatie (bij benadering) bekend is⁴.

Indien er bij de uit te werken alternatieven sprake is van een andere situering van emissiepunten dan dienen de effecten daarvan in het MER inzichtelijk te worden gemaakt

Fijn stof en stikstofdioxide (NO_x)

4.2.5 Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie van fijn stof en NO_x in de directe omgeving van het bedrijf⁵;
- de grootte en verandering van de fijn stof- en NO_x-emissies door het initiatief, dit inclusief de bijdrage van de verkeersbewegingen die rechtstreeks aan de inrichting zijn toe te rekenen;
- de bijdrage van de fijn stofemissies aan de PM₁₀-concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf, beginnende op de grens van de inrichting;
- de bijdrage van de NO_x-emissies aan de NO_x-concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf⁶, beginnende op de grens van de inrichting;
- de maatregelen om de fijn stof- en NO_x-emissies te reduceren, zodat voldaan zal worden aan de eisen zoals gesteld in Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005).

Indien vanuit de hierboven bedoelde beschrijving niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de normen uit het Blk 2005 overschreden zullen worden, dienen in het MER de concentraties die optreden vanwege de voorgenomen activiteit en de alternatieven te worden getoetst aan de normen uit het Blk 2005. Daartoe dient dan in het MER te worden beschreven:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen⁷.

Voor de toetsing aan de eisen van het Blk 2005 is een modelberekening nodig. Presenteer deze in het MER. Deze berekeningen moeten worden uitgevoerd conform het Meet- en reken-voorschrift Bevoegdheden Luchtkwaliteit van het Ministerie voor Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

In het MER moet aannemelijk worden gemaakt dat het voornemen realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005.

In de startnotitie worden uitgangspunten aangegeven aangaande emissiereducties van fijn stof bij toepassing van luchtwassers. Motiveer in het MER de gedane aannemens en ga daarbij in op de resultaten van recente metingen aan luchtwassystemen.

³ De rekenmethodiek, V-stacks gebied, werkt met een bereik van 2 km. rondom het initiatief. Houdt deze afstand aan voor het in kaart brengen van de achtergrondbelasting van geur (cumulatieve geurhinder).

⁴ In diverse inspraakrecreaties wordt op ten minste twee initiatieven gewezen waarvoor een (milieu)vergunningsprocedure loopt.

⁵ Maak hierbij geen gebruik van gegevens van wel of niet nabijgelegen meetstations, maar van de berekende achtergrond concentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

⁶ Hiertoe kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van de laatste versie van het rekenmodel CAR II

⁷ Deze informatie is niet relevant voor de toetsing aan de grenswaarden en plandrempels uit het Blk 2005. Deze gelden immers voor de buitenlucht in zijn algemeenheid (m.u.v. arbeidplaatsen, waarop de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is). Voor het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten acht de Commissie het echter van belang ook inzicht te geven in de mate van blootstelling van de bevolking. Gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, ziekenhuizen, scholen, speeltuinen en sportvelden.

Luchtaspecten vanwege de mestbe- en/of –verwerkingsinstallatie

- 4.2.6 Geef in het MER kwantitatief de uitstoot aan de emissies vanwege de mestbe- en -verwerking⁸. Daarbij moet worden ingegaan op de milieueffecten voor de stoffen zoals genoemd in de Nederlandse emissierichtlijnen (NeR), de Richtlijn mestverwerkingsinstallaties, de Handreiking co-vergisting van mest en het Blk 2005. Daaraan dient te worden getoetst.
In het MER moeten de voor het milieu te verwachten effecten worden beschreven.

Verkeer en geluid

- 4.2.6 Beschrijf in het MER het aantal, frequentie, tijdstippen en de aard van de transporten die vanwege het initiatief worden verwacht. Maak daarin onderscheid in de reguliere bedrijfsvoering, maar benoem ook de transportbewegingen tijdens piekmomenten door bijvoorbeeld laden en lossen van varkens en veevoer en mest en van seizoensdrukte.

Beschrijf in het MER de hinder en de bereikbaarheid als gevolg van de hierboven genoemde transportbewegingen. Geef hierbij aan hoe de ontsluiting van de inrichting plaats zal vinden en welke ontwikkeling(en) hierin verwacht worden.

In het MER dienen de geluidseffecten (inclusief die van de aan de inrichting toe te rekenen transportbewegingen) van het voornemen in beeld te worden gebracht, waarbij dient te worden aangegeven in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga bij de beschrijving minimaal in op:

- de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
 - een representatieve bedrijfssituatie inclusief het verpompen van mest en het transport van de co-producten naar de vergister en het digestaat van de vergister en de geluidsproductie van de voerinstallaties en de geluidsproductie van de voerinstallaties en inclusief de (eventuele) geluidproductie vanwege het warmte-koude opslagsysteem;
 - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden of lossen van varkens);
 - incidentele bedrijfssituaties (zoals storingen) en geef daarvan aan hoe vaak deze zich voor kunnen doen.
- de geluidsemissie vanwege overige installaties.

Geef in het MER aan in welke mate de geluidsemissies van de inrichting en het aan de inrichting verbonden verkeer hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen.

Het MER dient voorts in gaan op de regels die gelden voor het op circa 350 meter van de initiatieflocatie gelegen stiltegebied De Pan en aan te geven of en, zo ja, in welke mate het initiatief consequenties heeft voor de stilte in het desbetreffende gebied. Beschrijf in het MER de maatregelen die, indien nodig, worden getroffen om te voorkomen dat de geluidsbelasting op het stiltegebied toeneemt of waardoor de geluidsbelasting zelfs gereduceerd wordt.

Energie

- 4.2.7 Geef in het MER de energiehuishouding voor het de voorgenomen activiteit, de alternatieven en het mma in hoofdlijnen weer, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier.

⁸ In de startnotitie is alleen de mestvergistingsinstallatie aangegeven. Indien het digestaat nog behandeld wordt voordat het de inrichting verlaat dient dit ook in de MER te worden beschreven. De milieugevolgen van de behandeling van het digestaat dienen dan te worden benoemd (zie ook de richtlijnen 3.2.2 en 4.2.4).

Beschrijf in het MER de ambitie op het gebied van energiebesparing. Benoem de te nemen energiebesparende maatregelen en geef daarbij aan welke energiebesparing wordt verwacht en presenteer een energiebalans.

Hierbij dient expliciet aandacht te worden besteed aan de energiehuishouding van de inrichting bij gebruikmaking van de mestvergistingsinstallatie met aangekoppelde Wkk en het warmte-koude opslagsysteem ten behoeve van de luchtconditionering in de varkensstallen. Ga in ieder geval in op de vraag welke energiebesparing wordt verwacht door toepassing van beide systemen en de te verwachten effecten voor het milieu.

Veiligheid, calamiteiten/abnormale bedrijfsomstandigheden

4.2.8 Beschrijf in het MER de (externe) veiligheid aangaande de opslag en verwerking van zuur. Beschouw de speciale opslagvoorzieningen van het zuur en de opslag en verwerking van het spuiwater (de wijze van verwerking/afvoer en de hoeveelheid water) ten behoeve van de chemische of combinatieluchtwassers.

Beschouw in het MER tevens de risico's gerelateerd aan de gasopslag voor de mestvergistings-installatie. Ga daarbij ook in op de plaatsing van en de zonering rondom een noodfakkel.

Geef in het MER zo goed mogelijk de kans op en de aard van calamiteiten en storingen aan die tot milieu- of dierenwelzijnsproblemen kunnen leiden. Beschrijf voorts de te nemen maatregelen om de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken.

Veeziekten

4.2.9 Geef in het MER aan welke situatie er ontstaat wanneer, bijvoorbeeld ten gevolge van vee(wet)ziekten, een vervoers- of exportverbod wordt ingesteld en welke maatregelen worden genomen om binnen het bedrijf dieropvang te realiseren. Geef hierbij aan welke milieueffecten dergelijke maatregelen met zich meebrengen, ook in relatie tot de eventuele noodzaak om mest langer op te slaan.

Bodem en water

4.2.10 In het MER dienen de effecten van het voornemen op het hemelwatersysteem in beeld te worden gebracht. Daarbij dient aandacht te worden besteed aan:

- de waterinfiltratie in het gebied. Daartoe dient de waterdoorlatendheid van de bodem in beeld te worden gebracht;
- de locatie(s) en het ruimtebeslag van de infiltratievoorzieningen en bufferbassin(s).
- maatregelen om te waarborgen dat afstromend hemelwater schoon blijft.

Geef in het MER aan hoe en hoeveel water via een eigen bron ten behoeve van de bedrijfsvoering wordt gewonnen en wat dit betekent voor (de wijze en diepte van) wateronttrekking.

Behandel in het MER het reinigings-, spoel- en regenwater worden afgevoerd.

Beschrijf in het MER de effecten van het warmte-koude opslagsysteem op het grondwater. Onderzoek daarbij in ieder geval de gevolgen van de onttrekking voor de omgeving (effecten op de verhogingen en verlagingen van stijghoogten, de hydrothermische effecten en de effecten binnen het invloedsgebied voor landbouw, natuur, bebouwing, etc.

De effecten die (mogelijk) optreden ten gevolge van de onttrekking van grondwater via een eigen bron ten behoeve van de bedrijfsvoering, dienen in dit onderzoek te worden betrokken.

In het MER dienen de bodembedreigende activiteiten te worden beschreven in combinatie met maatregelen die de kans op verontreiniging minimaliseren.

Natuur

4.2.11 In richtlijnen 4.2.3 wordt reeds naar informatie gevraagd met betrekking tot natuur. Deze informatie dient ook gebruikt te worden bij onderstaande in het MER te maken afwegingen.

Gebiedsbescherming

- 4.2.11.1 Beschrijf in het MER de mogelijke invloed (externe werking) van het voornemen op de beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000- en EHS-gebieden. Maak onderscheid tussen de diverse in de omgeving liggende gebieden en relateer dit aan de status en de instandhouding- dan wel ontwikkelingsdoelstellingen van ieder van die gebieden. Neem hierbij de gebieden mee die via een wetgeving of beleid zijn beschermd, maar benoem ter completering ook de nabij-gelegen gebieden en hun status. Geef in het MER aan of op basis van objectieve gegevens niet uit te sluiten is dat significante gevolgen op Natura 2000-gebieden mogelijk zijn en dat dus ook een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet⁹.

Soortenbescherming

- 4.2.11.2 Ga in het MER na of het voornemen zal leiden tot in de Flora- en faunawet genoemde verboden gedragingen. In het MER kan daartoe worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten van het natuurbeleid, of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten. Daarbij dient ook aandacht aan mogelijke mitigerende maatregelen.

Geef in het MER aan of voor het voornemen een ontheffing van de Minister van LNV is vereist op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Om te bepalen of een dergelijke ontheffing nodig is dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt. Gebruik hiervoor dan actuele gegevens. Presenteer de inventarisatie in een bijlage bij het MER.

Landschap en cultuurhistorie

- 4.2.12 Neem in het MER, als basis voor de effectbeschrijving van de voorgenomen activiteit, de alternatieven en het mma, een beschrijving op van de archeologische verwachtingswaarden, cultuurhistorische waarden en landschapselementen (bijvoorbeeld oude boerderijen, karakteristieke houtwallen).

Ga ten behoeve van het MER na of er mogelijk archeologische waarden aanwezig zijn, Indien daarvan sprake is dan dienen deze door middel van inventariserend veldonderzoek verder in beeld te worden gebracht.

Beschrijf in het MER, indien een meerdere van vorenbedoelde waarden aanwezig zijn, hoe effecten op archeologische resten, waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen of beperkt zullen worden.

Geef in het MER aan hoe de nieuw op te richten inrichting optimaal landschappelijk kan worden ingepast. Neem daartoe in het MER een visualisatie van het toekomstige bedrijf op.

⁹ Dit dient dan afgezet te worden tegen de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. Let hierbij op dat ook een geringe toename van de ammoniakdepositie van 0,6 mol zuur/ha/jaar een significant gevolg kan betekenen (zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 september 2006, zaaknr. 200509110/1, LJN AY8489).

5 Vergelijking van alternatieven

Onderlinge vergelijking van de voorgenomen activiteit, de alternatieven en het mma

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit, de alternatieven en het mma moeten onderling én met de referentie worden vergeleken.

Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen.

Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

De vergelijking en de beoordeling van de voorgenomen activiteit en de alternatieven dient in het MER helder en in één visueel toegankelijk overzicht te worden gepresenteerd.

Geef in het MER inzicht in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

De uitgangspunten voor de in het MER te hanteren referentiesituatie zijn neergelegd in de richtlijn 4.1.

Op basis van de conclusies van het MER dient de voorkeursvariant te worden vastgesteld die zal worden opgenomen in de aanvraag voor de Wm-vergunning.

Geef in het MER aan in hoeverre daartoe op basis van het MER nog extra maatregelen zijn afgeleid ten opzichte van die welke in de startnotitie voor de voorgenomen activiteit al zijn aangegeven.

6 Leemten in milieu-informatie

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- a. welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- b. in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- c. hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- d. de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

7 Evaluatieprogramma

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant moeten bij hun besluit op de aanvraag om de Wm-vergunning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. In het MER dient al een aanzet tot een programma voor dit onderzoek te worden gegeven, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek. Hiertoe kan natuurlijk gebruik worden gemaakt van de in het kader van de Wm-vergunning verplichte monitoringsprogramma's.

8 Vorm en presentatie

Het MER dient helder en gestructureerd van opzet te zijn zodat de milieu-informatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de vergelijking als bedoelde in hoofdstuk 5 van deze richtlijnen vergemakkelijkt.

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en onderbouwend kaartmateriaal. Voor het verkrijgen van een goede presentatie dient:

- a. het MER zo beknopt mogelijk te worden gehouden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen. Hierbij dient een duidelijke afstemming plaats te vinden tussen datgene wat al in de startnotitie staat en datgene wat in het MER komt te staan, waarbij het MER nog wel zelfstandig leesbaar moet blijven;
- b. gebruik te worden gemaakt van goede processchema's;
- c. een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst in het MER te worden opgenomen.

In het MER dient helder, recent en voldoende onderbouwd kaartmateriaal te worden gebruikt. Topografische namen dienen goed leesbaar te worden weergegeven. Het kaartmateriaal moet zijn voorzien van een duidelijke schaal en legenda.

Op de kaarten moeten onder andere de ligging van het bedrijf, de omliggende bebouwing cq. geur- en geluidgevoelige objecten en alle (al dan niet kwetsbare) ecologische cq. natuurgebieden goed worden aangegeven alsmede de afstand tot de nieuw op te richten inrichting (emissie-punten).

9 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- a. de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- b. de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- c. de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- d. de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- e. belangrijke leemten in kennis.

Bijlage 1 Lijst van ingekomen reacties

1. College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Cranendonck, ingekomen op 22 juni 2007
2. College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Heeze-Leende, ingekomen op 25 juni 2007
3. De heer G.H.M. Reiling, ingekomen op 25 juni 2007
4. Mevrouw Van de Laar, mevrouw Beenackers-Van Poppel en de heer J. Maas, ingekomen 26 juni 2007
5. De heer J. van Bommel, ingekomen op 26 juni 2007
6. ABAB, namens de familie Beenders, ingekomen op 26 juni 2007
7. De heer G.H.M. de Regter, ingekomen op 27 juni 2007
8. Verslag Informatie- en inspraakbijeenkomst op 14 juni 2007 te Sterksel inzake m.e.r-procedure Varkenshouderij Beheersmij H.P. van Asten BV, Kerkedijk 1 te Sterksel met daarin opgenomen mondelinge reacties van de heer T. Stienen namens de Dorpsraad Sterksel, de heer H. Meeuwissen en de heer J. Maas.

Bijlage 2 Advies voor de richtlijnen van de Commissie voor de milieueffectrapportage